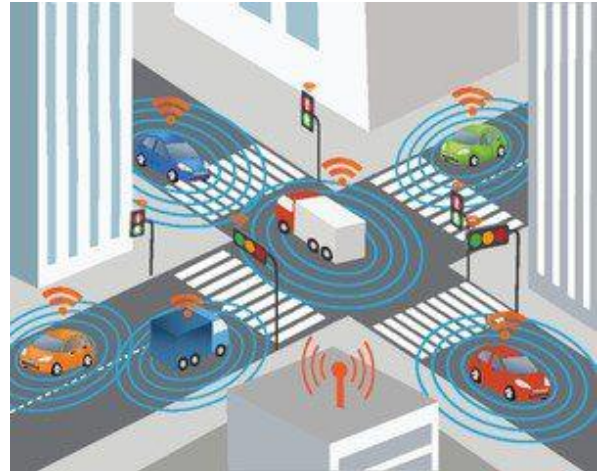

Advies aan gemeenten

Gemeenten dienen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het welzijn van hun inwoners en te zorgen voor stralingsbewust beleid. Onderstaand volgen diverse praktische tips en adviezen over wat gemeenten op dit moment concreet kunnen doen. Deze worden gevolgd door een aantal voorbeelden van hoe andere gemeenten daar mee omgaan.

Informeer jezelf over 5G

Alle gemeenten krijgen vroeger of later te maken met de opkomst van slimme technologieën, zoals [slimme lantaarnpalen](#) (met wifi, sensoren en camera's), [slimme verkeerslichten](#), etc. Al deze met elkaar communicerende apparaten werken via draadloos internet (het 'Internet of Things'). Om dit mogelijk te maken zullen er vanaf 2020 overal op lantaarnpalen en in bushokjes zend-antennes (5G) geplaatst gaan worden. Dit heeft een enorme toename van de hoeveelheid straling in de directe leefomgeving van inwoners tot gevolg.

Er zijn nu al veel inwoners die zich zorgen maken over de toename van zendmasten in hun leefomgeving en de mogelijke gezondheidseffecten. Zie bijvoorbeeld dit [nieuwsoverzicht](#) van lokale acties van inwoners tegen zendmasten in het hele land. En er zijn steeds meer mensen die wel degelijk [gezondheidsklachten](#) ervaren van straling. Zij maken zich grote zorgen over de gevolgen van de aangekondigde komst van nog meer zend-antennes. Het is dus belangrijk dat gemeenteraadsleden goed geïnformeerd zijn, verstandige besluiten nemen en het voorzorgsprincipe toepassen om inwoners te beschermen tegen een overdosis straling.

Praktische zaken die de gemeente nu al kan uitvoeren

Bewustwording gemeente/GGD/VNG

- stralingsgerelateerde gezondheidsklachten van inwoners serieus nemen
- gezondheidsklachten van inwoners nauwkeurig registreren voor meer inzicht en doorsturen naar het RIVM
- inventariseren van het aantal mensen met SOLK-klachten (= Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten), deze lijken veel op stralingsklachten
- deskundigheidsbevordering bij de betreffende gemeente-ambtenaren en overleg met externe onafhankelijke deskundigen

- de [informatie over straling bestuderen](#) die wij op deze website hebben verzameld
- het onderwerp op de agenda zetten om te bespreken in de Raadsvergadering; zie bijvoorbeeld dit uitgewerkte [Agendaverzoek met uitgebreide toelichting](#) (Word-document) of als [PDF](#)
- een informatiebijeenkomst organiseren voor de gemeenteraadsleden over het onderwerp straling (zie de voorbeelden onder aan deze pagina)
- deskundigheidsbevordering bij de GGD
- de [GGD Handreiking Elektrogevoeligheid](#) implementeren
- voor huisartsen en eerstelijns artsen een regionaal meldings- en inventarisatiepunt instellen voor gezondheidsklachten in relatie tot straling, bijvoorbeeld bij de GGD
- nadenken over de komst van de 5G-technologie en de mogelijke gevolgen hiervan voor de gemeente en haar inwoners
- deze gezondheidskwestie landelijk aankaarten bij de [Vereniging van Nederlandse Gemeenten](#) en de Rijksoverheid

Communicatie en voorlichting inwoners, scholen en (huis)artsen

- inwoners met gezondheidsklachten desgewenst adviseren over straling
- doorverwijzen naar [Stichting Elektrohypersensitiviteit \(EHS\)](#)
- open en eerlijke communicatie naar omwonenden bij plaatsing van een nieuwe zend-installatie; ruim vóór de plaatsingsdatum; dit gaat vaak mis, zie bijvoorbeeld deze [lange lijst van nieuwsberichten waaruit blijkt dat burgers zich niet serieus genomen voelen door gemeenten](#)
- pro-actief voorlichting geven aan inwoners, kinderdagverblijven en scholen inzake (eigen) gebruik van wifi, DECT-telefoon, iPad, digitale schoolborden en andere draadloze technologieën
- pro-actief voorlichting geven aan huisartsen en eerstelijns artsen over de specifieke gezondheidsklachten en mogelijke gezondheidsrisico's van straling (en betrek SOLK daarbij)
- op de website van de GGD Kennemerland informatie plaatsen over straling (dit onderwerp wordt nu helemaal niet genoemd) en vermelden dat vragen/klachten bij hen gemeld kunnen worden
- samenwerken met de GGD Amsterdam (GGD-commissie EMV) die zelf onderzoek heeft gedaan rondom straling (zoals GESOND- en ABCD-onderzoek)

Financiering, samenwerking en vergunning

- geen vergunning afgeven voor zend-installaties midden in woongebieden en bij kinderdagverblijven, scholen, ziekenhuizen en andere locaties waar kwetsbare inwoners langdurig verblijven
- pro-actief samenwerken met telecomproviders en omwonenden om passende locaties te zoeken voor zend-installaties
- WMO-gelden of budget uit het Ontschottingsfonds gebruiken voor het vergoeden van stralingsmetingen en noodzakelijke afschermingsmaatregelen bij stralingsgevoelige inwoners (de gemeente ontvangt tenslotte ook gelden voor de plaatsing van zend-installaties op gemeentegebouwen/-gronden)
- stralingsvrije zones creëren in bibliotheek, gemeentehuis en andere openbare gemeentelijke instellingen, zodat stralingsgevoelige inwoners ook gebruik kunnen blijven maken van deze voorzieningen

- de stralingsintensiteit in de gemeente structureel laten verlagen door de telecomproviders; de uitgezonden elektromagnetische velden zijn nu veel hoger dan noodzakelijk is
- samen met inwoners en telecombedrijven oplossingen verzamelen, bekijken hoe gezondheidsklachten van mensen kunnen worden verminderd en dit terugkoppelen aan de gemeenteraad

Informatiebijeenkomst voor gemeenteraad organiseren

De gemeente kan zelf een informatiebijeenkomst organiseren voor de gemeenteraadsleden om er voor te zorgen dat zij goed geïnformeerd zijn en weloverwogen besluiten kunnen nemen. Op 29 november 2017 heeft er bijvoorbeeld in regio **Haarlem** een [Raadsmarkt](#) (voorlichtingsbijeenkomst) plaats gevonden over het onderwerp straling van zendmasten en de mogelijke gezondheidseffecten voor inwoners. Zie [deze pagina](#) voor het programma, alle presentaties en een verslag van deze Raadsmarkt ter inspiratie. Klik op de brochure rechts voor een uitgebreide samenvatting van deze bijeenkomst. Hierin staan de gezichtspunten van o.a. diverse ervaringsdeskundigen, een bioloog, de afdeling vergunningen van de gemeente, de GGD Kennemerland en het Antennebureau.

Ook de gemeenteraad in **Utrecht** heeft zo'n bijeenkomst georganiseerd naar aanleiding van de bezwaren tegen de plaatsing van een zendmast in Lombok. De videobeelden zijn hier volledig terug te kijken: [Raadsinformatiebijeenkomst van gemeente Utrecht op 12 januari 2017 over zendmasten en de gezondheidseffecten](#) (18 achtereenvolgende fragmenten).

En de gemeente **Utrechtse Heuvelrug** heeft een informatieavond georganiseerd rondom het besluit over de aanbesteding van *slimme* lantaarnpalen (met wifi, camera's en sensoren). [Bekijk via deze link de volledige informatieavond](#) voor de gemeenteraad op 19 februari 2018 (2 uur en 32 minuten). Of bekijk via deze link de [samenvatting](#) (20 minuten). Op 8 maart 2018 heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug unaniem besloten om geen zendapparatuur (4G, 5G, Wifi), camera's, sensoren e.d. op de nieuwe straatlantaarns mogelijk te maken.

Bron: www.stralingsbewust.info